Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

20 päivänä joulukuuta 2017*

Muutoksenhaku – Valtiontuki – Digitaalitelevisio – Tuki maanpäällisen verkon digitaalitelevisiolle syrjäisillä ja vähemmän kaupungistuneilla alueilla – Avustus maanpäällisen digitaalisen televisiolähetysverkon operaattoreille – Päätös, jolla tukitoimenpiteet todetaan osittain sisämarkkinoille soveltumattomaksi – Valtiontuen käsite – Etu – Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä palvelu – Määritelmä – Jäsenvaltioiden harkintavalta

Yhdistetyissä asioissa C-66/16 P–C-69/16 P,

joissa on kyse neljästä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, jotka on pantu vireille 5.2.2016,

Comunidad Autónoma del País Vasco ja

Itelazpi SA, kotipaikka Zamudio (Espanja) (C-66/16 P),

Comunidad Autónoma de Cataluña ja

Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI), kotipaikka Hospitalet de Llobregat (Espanja) (C-67/16 P),

Navarra de Servicios y Tecnologías SA, kotipaikka Pamplona (Espanja) (C-68/16 P), sekä

Cellnex Telecom SA, aiemmin Abertis Telecom SA, kotipaikka Barcelona (Espanja), ja

Retevisión I SA, kotipaikka Barcelona (Espanja) (C-69/16 P),

edustajinaan J. Buendía Sierra, A. Lamadrid de Pablo ja M. Bolsa Ferruz, abogados,

valittajina,

ja joissa muina osapuolina ovat

Euroopan komissio, asiamiehinään P. Němečková, É. Gippini Fournier ja B. Stromsky,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

S**ES Astra SA**, kotipaikka Betzdorf (Luxemburg), edustajinaan F. González Díaz ja V. Romero Algarra, abogados, sekä F. Salerno, avocat,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (esittelevä tuomari) ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: M. Wathelet,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.9.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Comunidad Autónoma del País Vasco (Baskimaan itsehallintoalue, Espanja) ja Itelazpi SA (asia C-66/16 P) (jäljempänä valittajat asiassa C-66/16 P), Comunidad Autónoma de Cataluña (Katalonian itsehallintoalue, Espanja) ja Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI) (asia C-67/16 P), Navarra de Servicios y Tecnologías SA (asia C-68/16 P) (jäljempänä valittaja asiassa C-68/16 P) sekä Cellnex Telecom SA ja Retevisión I SA (asia C-69/16 P) (jäljempänä yhdessä valittajat) vaativat valituksissaan, että unionin tuomioistuin kumoaa

– asiassa C-66/16 P unionin yleisen tuomioistuimen 26.11.2015 antaman tuomion Comunidad Autónoma del País Vasco ja Itelazpi v. komissio (T-462/13, EU:T:2015:902; jäljempänä tuomio T-462/13)

– asiassa C-67/16 P unionin yleisen tuomioistuimen 26.11.2015 antaman tuomion Comunidad Autónoma de Cataluña ja CTTI v. komissio (T-465/13, ei julkaistu, EU:T:2015:900; jäljempänä tuomio T-465/13)

– asiassa C-68/16 P unionin yleisen tuomioistuimen 26.11.2015 antaman tuomion Navarra de Servicios y Tecnologías v. komissio (T-487/13, ei julkaistu, EU:T:2015:899; jäljempänä tuomio T-487/13)

– asiassa C-69/16 P unionin yleisen tuomioistuimen 26.11.2015 antaman tuomion Abertis Telecom ja Retevisión I v. komissio (T-541/13, ei julkaistu, EU:T:2015:898; jäljempänä tuomio T-541/13) (jäljempänä yhdessä valituksenalaiset tuomiot)

joilla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi niiden kanteet, joissa vaadittiin kumoamaan valtiontuesta SA.28599 ((C 23/2010) (ex NN 36/10, ex CP 163/2009)), jota Espanjan kuningaskunta on myöntänyt maanpäällisen verkon digitaalitelevisiolle syrjäisillä ja vähemmän kaupungistuneilla alueilla (Castilla-La Manchan ulkopuolella), 19.6.2013 annettu komission päätös 2014/489/EU (EUVL 2014, L 217, s. 52; jäljempänä riidanalainen päätös).

Asian tausta ja riidanalainen päätös

2 Unionin yleinen tuomioistuin on esittänyt asian taustalla olevat tosiseikat valituksenalaisen tuomion 1–22 kohdassa. Niistä voidaan tehdä tätä oikeudenkäyntimenettelyä varten seuraava yhteenveto.

3 Nyt esillä olevat asiat koskevat joukkoa toimenpiteitä, jotka Espanjan viranomaiset ovat toteuttaneet, kun Espanjassa siirryttiin analogisista radio- ja televisiolähetyksistä digitaalisiin lähetyksiin, koko Espanjan alueella Comunidad Autónoma de Castilla-La-Manchaa (Kastilia-La Manchan itsehallintoalue, Espanja) lukuun ottamatta (jäljempänä kyseessä oleva toimenpide).

4 Espanjan kuningaskunta otti käyttöön säännöstön edistääkseen analogisista lähetyksistä digitaalisiin lähetyksiin siirtymistä koskevaa prosessia antamalla muun muassa 14.6.2005 lain 10/2005 maanpäällisen verkon digitaalitelevision edistämistä, kaapelitelevisiotoiminnan vapauttamista ja moniarvoisuuden tukemista koskevista kiireellisistä toimenpiteistä (Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo; BOE nro 142, 15.6.2005, s. 20562; jäljempänä laki 10/2005) ja 29.7.2005 kuninkaan asetuksen 944/2005 maanpäällisen verkon digitaalitelevisiota koskevan kansallisen teknisen suunnitelman hyväksymisestä (Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre; BOE nro 181, 30.7.2005, s. 27006). Kyseisen kuninkaan asetuksen mukaan yksityisten kansallisten lähetystoiminnan harjoittajien on huolehdittava siitä, että 96 prosenttia väestöstä voisi vastaanottaa maanpäällisen verkon digitaalitelevisiolähetyksiä, ja julkisten kansallisten lähetystoiminnan harjoittajien olisi huolehdittava siitä, että näin voi tehdä 98 prosenttia väestöstä.

5 Mahdollistaakseen siirtymisen analogisesta televisiosta maanpäällisen verkon digitaalitelevisioon Espanjan viranomaiset jakoivat Espanjan kolmeen eri alueeseen, joista käytettiin nimitystä alue I, alue II ja alue III. Nyt käsiteltävissä asioissa kyseessä oleva alue II käsittää vähemmän kaupungistuneet ja syrjäiset alueet, joiden osuus Espanjan väestöstä on 2,5 prosenttia. Kyseisellä alueella lähetystoiminnan harjoittajat eivät kaupallisen intressin puuttuessa ole investoineet digitalisointiin, minkä johdosta Espanjan viranomaiset ovat ottaneet käyttöön julkisen rahoituksen.

6 Consejo de Ministros (ministerineuvosto, Espanja) hyväksyi vuoden 2007 syyskuussa maanpäällisen verkon digitaalitelevisiolähetyksiin siirtymistä koskevan kansallisen suunnitelman, jonka päämääränä oli päästä siihen, että maanpäällisen verkon digitaalitelevisiopalvelu kattaa Espanjan väestöstä saman määrän kuin analoginen televisiopalvelu oli kattanut mainitusta väestöstä vuonna 2007 eli yli 98 prosenttia kyseisestä väestöstä ja Baskimaan, Katalonian ja Navarran (Espanja) itsehallintoalueiden väestön kokonaan tai lähes kokonaan.

7 Maanpäällisen verkon digitaalitelevisiolle vahvistettujen kattamisvelvoitteiden saavuttamiseksi Espanjan viranomaiset suunnittelivat myöntävänsä julkista rahoitusta muun muassa maanpäällisen verkon digitalisointiprosessin edistämiseksi alueella II ja erityisesti kyseisellä alueella sijaitsevilla itsehallintoalueiden alueilla.

8 Espanjan teollisuus-, turismi- ja kauppaministeriö (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio, jäljempänä ministeriö) teki vuoden 2008 helmikuussa päätöksen, jolla oli tarkoitus parantaa televiestintäinfrastruktuuria ja määrittää niiden toimien rahoituksen kriteerit ja jakautuminen, joilla pyritään kehittämään tietoyhteiskuntaa Plan Avanza -nimisen suunnitelman pohjalta. Kyseisellä päätöksellä hyväksytty talousarvio kohdennettiin osittain televisiolähetysten digitalisointiin alueella II.

9 Televisiolähetykset digitalisoitiin vuoden 2008 heinäkuun ja marraskuun välisenä aikana. Tämän jälkeen ministeriö siirsi varat itsehallintoalueille, jotka sitoutuivat kattamaan muut toimintakustannukset omista talousarvioistaan.

10 Ministerineuvosto päätti vuoden 2008 lokakuussa osoittaa lisävaroja maanpäällisen verkon digitaalitelevision kattavuuden laajentamiseksi ja loppuun saattamiseksi sellaisten digitalisointiin siirtymistä koskevien hankkeiden yhteydessä, jotka oli määrä panna täytäntöön vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla.

11 Tämän jälkeen itsehallintoalueet aloittivat maanpäällisen verkon digitaalitelevision kattavuuden laajentamista koskevan prosessin. Ne järjestivät tätä varten tarjouskilpailuja tai antoivat laajennuksen yksityisten yritysten tehtäväksi. Eräissä tapauksissa itsehallintoalueet pyysivät kuntia huolehtimaan mainitun laajennuksen toteuttamisesta.

12 Euroopan komissio vastaanotti 18.5.2009 kantelun, jonka tekijänä oli SES Astra SA ja joka koski Espanjan viranomaisten hyväksymää valtiontukiohjelmaa analogisesta televisiosta maanpäällisen verkon digitaalitelevisioon siirtymiseksi alueella II. SES Astran mukaan kyseinen ohjelma oli ilmoittamatonta tukea, joka voi vääristää kilpailua maanpäällisen lähetysverkon ja satelliittiverkon välillä.

13 Komissio ilmoitti 29.9.2010 päivätyllä kirjeellä Espanjan kuningaskunnalle päätöksestään aloittaa SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely kyseisestä tukiohjelmasta koko Espanjan alueella, lukuun ottamatta Kastilia-La Manchan itsehallintoaluetta, jonka osalta aloitettiin erillinen menettely.

14 Komissio antoi tämän jälkeen riidanalaisen päätöksen, jonka päätösosan 1 artiklassa todetaan, että maanpäällisen televisioverkon operaattoreille maanpäällisen digitaalisen lähetysverkon käyttöönottoon, ylläpitoon ja käyttöön alueella II myönnetty valtiontuki on toteutettu SEUT 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti ja että se ei sovellu sisämarkkinoille, lukuun ottamatta tukea, joka on myönnetty teknologianeutraaliutta koskevan edellytyksen mukaisesti. Kyseisen päätöksen päätösosan 3 artiklassa tuo sisämarkkinoille soveltumaton tuki määrätään perittäväksi takaisin maanpäällisen digitaalisen lähetysverkon operaattoreilta riippumatta siitä, olivatko ne saaneet tukea suoraan vai välillisesti.

15 Komissio katsoi riidanalaisen päätöksen perusteluissa ensinnäkin, että keskushallinnon tasolla hyväksytyt eri säädökset sekä ministeriön ja itsehallintoalueiden välillä tehdyt sopimukset muodostivat perustan tukiohjelmalle maanpäällisen verkon digitaalitelevision laajentamiseksi alueella II. Käytännössä itsehallintoalueet ovat soveltaneet maanpäällisen verkon digitaalitelevision laajentamista koskevia Espanjan hallituksen ohjeita.

16 Komissio totesi toiseksi, että kyseessä olevaa toimenpidettä oli pidettävä SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena. Komissio korosti tältä osin erityisesti, että Espanjan viranomaiset olivat esittäneet yksinomaan Baskimaan itsehallintoaluetta koskevan tapauksen väittääkseen, ettei kyse ollut valtiontuesta 24.7.2003 annetussa tuomiossa Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415; jäljempänä Altmark-tuomio) vahvistettujen edellytysten mukaisesti. Kyseisen tuomion ensimmäinen edellytys (jäljempänä ensimmäinen Altmark-edellytys), jonka mukaan yhtäältä tuensaajayrityksen tehtäväksi on tosiasiassa annettava julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen ja toisaalta nämä velvoitteet on määriteltävä selvästi, ei ollut kuitenkaan komission mukaan täyttynyt. Koska palvelujen tuottamista mainitun itsehallintoalueen kannalta vähäisimmin kustannuksin ei ollut varmistettu, myöskään mainitun tuomion neljäs edellytys (jäljempänä neljäs Altmark-edellytys) ei ollut täyttynyt.

17 Komissio katsoi kolmanneksi, että kyseessä olevaa toimenpidettä ei voitu pitää sisämarkkinoille soveltuvana valtiontukena SEUT 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla siitä huolimatta, että toimenpiteellä pyrittiin saavuttamaan selvästi määritelty, yhteisen edun mukainen tavoite ja että kyseessä oli merkityksellisten markkinoiden markkinahäiriö. Sen mukaan mainittu toimenpide ei ollut teknologianeutraaliuden periaatteen mukainen, joten se ei ollut oikeasuhteinen eikä asianmukainen väline maksuttomien kanavien kattavuuden varmistamiseen alueen II asukkaille.

18 Komissio katsoi neljänneksi, että koska maanpäällisen verkon käyttöä ei ollut määritelty riittävän täsmällisesti julkiseksi palveluksi, kyseessä olevaa toimenpidettä ei voitu perustella SEUT 106 artiklan 2 kohdan nojalla.

Asioiden käsittelyn vaiheet unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalaiset tuomiot

19 Valittajat nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.8.2013 (asiat T-462/13 ja T-465/13), 6.9.2013 (asia T-487/13) ja 9.10.2013 (asia T-541/13) jättämillään kannekirjelmillä kanteet, joissa vaadittiin riidanalaisen päätöksen kumoamista.

20 Kaikki valittajat vetoavat kanteidensa tueksi esittämissään kanneperusteissa muun muassa SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomista koskevaan kanneperusteeseen.

21 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kyseisen kanneperusteen valituksenalaisissa tuomioissa perusteettomana.

22 Unionin yleinen tuomioistuin muun muassa hylkäsi tässä tarkoituksessa valittajien argumentaation, jonka mukaan kyseessä olevaa toimenpidettä ei voitu pitää SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, sillä tuensaajat eivät olleet saaneet taloudellista etua, koska 24.7.2003 annetussa tuomiossa Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) asetetut edellytykset olivat täyttyneet.

23 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisissa tuomioissa ensimmäisestä Altmark-edellytyksestä, että valittajat eivät olleet näyttäneet toteen, että komissio olisi katsonut virheellisesti, että koska maanpäällisen digitaalisen televisiolähetysverkon käyttöä koskevaa palvelua ei ollut määritelty selvästi julkiseksi palveluksi, kyseinen edellytys ei ollut täyttynyt.

24 Unionin yleinen tuomioistuin totesi tältä osin, että asianomainen jäsenvaltio ei ollut määritellyt maanpäällisen digitaalisen televisiolähetysverkon käyttöä alueella II unionin oikeudessa tarkoitetuksi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi kansallisella tasolla eikä Baskimaan itsehallintoalueen tasolla kyseisen itsehallintoalueen kanssa tehdyissä toimielinten välisissä sopimuksissa.

25 Unionin yleinen tuomioistuin huomautti muiden itsehallintoalueiden kuin Baskimaan osalta, että komissio saattoi perustellusti todeta riidanalaisen päätöksen 114 perustelukappaleessa, ettei yksikään itsehallintoalue, jonka osalta Espanjan viranomaiset olivat vedonneet yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun olemassaoloon, ollut esittänyt argumentaatiota, joka voisi osoittaa, että maanpäällisen verkon käyttö oli julkinen palvelu.

26 Unionin yleinen tuomioistuin totesi sitä vastoin tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 78 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 79 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 106 kohdassa, että – kuten valittajat väittivät noiden tuomioiden taustalla olevissa asioissa – komissio oli tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan toissijaisesti riidanalaisen päätöksen 121 perustelukappaleessa, että Espanjan viranomaiset olivat tehneet ilmeisen virheen määritellessään tietyn järjestelmän lähetysverkkojen käyttöön.

27 Unionin yleinen tuomioistuin päätteli kuitenkin, että vaikka komissio oli katsonut virheellisesti, että Espanjan viranomaiset olivat tehneet ilmeisen virheen määritellessään tietyn järjestelmän lähetysverkkojen käyttöön, ensimmäinen Altmark-edellytys ei ollut kuitenkaan täyttynyt, koska kyseessä olevaa palvelua ei ollut määritelty selvästi ja täsmällisesti julkiseksi palveluksi, kuten komissio oli riidanalaisen päätöksen 119–125 perustelukappaleessa todennut.

28 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi neljännen Altmark-edellytyksen osalta tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 88 kohdassa ja tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 123 kohdassa valittajien kyseisten tuomioiden taustalla olevissa asioissa esittämän argumentaation siitä, että komissio oli tehnyt väitetysti virheen siltä osin kuin se oli päätellyt riidanalaisessa päätöksessä, että kyseinen edellytys ei ollut täyttynyt.

29 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi kuitenkin tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 85 kohdassa, että komissio oli tehnyt oikeudellisen virheen, ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 63 kohdassa, että komissio ei ollut noudattanut perusteluvelvollisuuttaan, koska se oli rajannut neljännen Altmark-edellytyksen noudattamista koskevan tutkinnan koskemaan pelkästään Baskimaan itsehallintoalueen tapausta, vaikka se oli tietoinen siitä, että muilla itsehallintoalueilla oli käynnistetty tarjouskilpailuja maanpäällisen digitaalisen televisiolähetysverkon kattavuuden laajentamiseksi. Unionin yleinen tuomioistuin päätteli kuitenkin 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) edellytysten kumulatiivisen luonteen vuoksi, että koska ensimmäinen Altmark-edellytys ei ollut täyttynyt, riidanalaista päätöstä ei ollut tarpeen kumota.

30 Koska mitään muutakaan valittajien esittämää kanneperustetta ei ollut hyväksytty, unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kaikki valittajien nostamat kumoamiskanteet.

Asianosaisten vaatimukset

31 Valittajat vaativat valituksissaan, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaiset tuomiot

– ratkaisee lopullisesti niiden kumoamiskanteet ja kumoaa riidanalaisen päätöksen ja

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

32 Komissio ja SES Astra vaativat, että unionin tuomioistuin hylkää valitukset ja velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Unionin tuomioistuimen presidentin 28.3.2017 tekemällä päätöksellä asiat C-66/16 P–C-69/16 P yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

Valitusten tarkastelu

34 Valittajat esittävät valitustensa tueksi yhden ainoan valitusperusteen, joka on laadittu samankaltaisella tavalla kussakin näistä valituksista.

35 Kyseinen valitusperuste perustuu SEUT 14 artiklan, SEUT 107 artiklan 1 kohdan ja SEUT 106 artiklan 2 kohdan sekä yleistä etua koskevista palveluista laaditun pöytäkirjan N:o 26 ja jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta laaditun pöytäkirjan N:o 29 tulkinnassa tehtyyn oikeudelliseen virheeseen. Mainitussa valitusperusteessa on kuusi osaa.

36 Ensimmäinen osa perustuu siihen kohdistuvalle valvonnalle asetettujen rajojen ylittämiseen, onko yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tehtävän määrittelemistä ja antamista koskevia eri toimia tutkittaessa tehty ilmeinen virhe. Toinen osa perustuu oikeudelliseen virheeseen siltä osin kuin valituksenalaisissa tuomioissa jäsenvaltioiden harkintavalta on rajattu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määritelmään sisältyvien, kyseisten palvelujen tuottamista koskeviin yksityiskohtiin. Kolmas osa perustuu oikeudellisiin virheisiin, jotka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt arvioidessaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määrittelemisen kannalta merkityksellisiä kansallisen oikeuden säännöksiä. Neljäs osa perustuu oikeudelliseen virheeseen siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt huomiotta, että yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tehtävä voidaan määritellä ja se voidaan antaa yhdelle tai useammalle yritykselle useilla toimilla. Viides osa perustuu oikeudelliseen virheeseen siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin ei ole todennut, että yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tehtävän

määritteleminen ja antaminen eivät edellytä, että käytetään tiettyä muotoa tai ilmaisua. Kuudes osa perustuu oikeudelliseen virheeseen siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, ettei jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta laadittua pöytäkirjaa N:o 29 voitu soveltaa.

Alustavat huomautukset

Valitusten tutkittavaksi ottaminen

37 SES Astra väittää, että valituksia ei kokonaisuudessaan voida ottaa tutkittavaksi, koska ainoassa valitusperusteessaan valittajat aina tapauksen mukaan vain kehottavat unionin tuomioistuinta valvomaan arvioinnin, jonka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt tosiseikoista ja selvitysaineistosta, vetoamatta kuitenkaan missään vaiheessa niiden huomioon ottamiseen vääristyneellä tavalla, tai ne jättävät yksilöimättä ne valituksenalaisten tuomioiden osat, jotka on riitautettu.

38 Jollei kyseisten valitusten ainoan valitusperusteen osien tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkimisesta erikseen muuta johdu, on katsottava, ettei näiden valitusten osalta voida katsoa kokonaisuudessaan, että niiden tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuisivat.

39 Ainakin mainittujen valitusten ainoan valitusperusteen eräissä osissa näet yhtäältä tuodaan esiin oikeuskysymyksiä siltä osin kuin niissä riitautetaan unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisestä Altmark-edellytyksestä tekemä tulkinta ja unionin yleisen tuomioistuimen kyseiseen edellytykseen kohdistaman tuomioistuinvalvonnan laajuus ja toisaalta yksilöidään vaaditulla täsmällisyydellä valituksenalaisten tuomioiden arvostelun kohteena olevat seikat.

40 Tämän perusteella on hylättävä SES Astran esittämät väitteet siitä, että valitukset on jätettävä tutkimatta kokonaisuudessaan.

Asioissa C-66/16 P ja C-68/16 P tehdyn valituksen ainoan valitusperusteen tehottomuus

41 Komissio väittää, että asioissa C-66/16 P ja C-68/16 P tehdyn valituksen ainoa valitusperuste on tehoton siltä osin kuin se koskee SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomista. SES Astra katsoo puolestaan, että kyseinen valitusperuste on tehoton myös siltä osin kuin se koskee SEUT 106 artiklan 2 kohdan rikkomista.

42 Kyseiset osapuolet väittävät lähinnä, ettei mainittu valitusperuste voi johtaa tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) ja tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) kumoamiseen siltä osin kuin valitusperuste koskee vain ensimmäistä Altmark-edellytystä. Koska 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) edellytykset ovat kumulatiivisia, on niin, että vaikka unionin tuomioistuin hyväksyisi ainoan valitusperusteen, unionin yleinen tuomioistuin on silti todennut komission arvioinnin päteväksi neljännen Altmark-edellytyksen täyttymättä jäämisen osalta.

43 Valittajat asiassa C-66/16 P ja valittaja asiassa C-68/16 P ovat sitä mieltä, jopa siinä tilanteessa, että neljäs Altmark-edellytys ei olisi täyttynyt, että ainoa valitusperuste voi johtaa tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) ja tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) kumoamiseen siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin on nojautunut siihen, ettei yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua ollut väitetysti määritelty selvästi, vahvistaakseen komission arvioinnin siitä, ettei tuki ollut sisämarkkinoille soveltuva SEUT 106 artiklan 2 kohdan nojalla.

– Ainoa valitusperuste siltä osin kuin se perustuu SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomiseen

44 Aluksi on muistutettava, että se, että toimenpide voidaan katsoa valtiontueksi, edellyttää kaikkien SEUT 107 artiklan 1 kohdassa asetettujen vaatimusten täyttymistä. Toimenpiteen luokittelemiseksi valtiontueksi kyseisessä määräyksessä edellytetään siten muun muassa yritykselle myönnetyn edun olemassaoloa (ks. vastaavasti tuomio 22.10.2015, EasyPay ja Finance Engineering, C-185/14, EU:C:2015:716, 35 ja 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Tältä osin unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan ei kuulu valtion toimenpide, jota on pidettävä korvauksena, joka on vastike edunsaajayritysten suorittamista sellaisista palveluista, jotka johtuvat julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä, siten, että kyseiset yritykset eivät todellisuudessa saa taloudellista etua ja että kyseinen toimenpide ei näin ollen aseta kyseisiä yrityksiä edullisempaan kilpailutilanteeseen suhteessa niiden kilpailijayrityksiin (tuomio 22.10.2015, EasyPay ja Finance Engineering, C-185/14, EU:C:2015:716, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

46 Jotta tällaista korvausta ei tietyssä konkreettisessa tapauksessa luokiteltaisi valtiontueksi, 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) 88–93 kohdassa mainittujen edellytysten on kuitenkin täytyttävä.

47 Ensinnäkin edunsaajayrityksen tehtäväksi on tosiasiassa annettava julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen, ja nämä velvoitteet on määriteltävä selvästi. Toiseksi ne parametrit, joiden perusteella korvaus lasketaan, on etukäteen vahvistettava objektiivisesti ja läpinäkyvästi. Kolmanneksi korvaus ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen, jotta voidaan kattaa kaikki ne kustannukset tai osa niistä kustannuksista, joita julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen aiheuttaa. Neljänneksi tarvittavan korvauksen taso on määritettävä tarkastelemalla sellaisia kustannuksia, joita hyvin johdetulle ja asetettujen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisen kannalta riittävillä välineillä varustetulle keskivertoyritykselle aiheutuisi kyseisten velvoitteiden täyttämisestä.

48 Tästä seuraa, että valtion toimenpidettä, joka ei täytä yhtä tai useampaa tämän tuomion edellä olevassa kohdassa lueteltua edellytystä, voidaan pitää SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena (ks. vastaavasti tuomio 24.7.2003, Altmark, C-280/00, EU:C:2003:415, 94 kohta).

49 Koska 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) edellytykset ovat kumulatiivisia, se, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että yksi näistä edellytyksistä ei ole täyttynyt, ei siis voi johtaa tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) eikä tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) kumoamiseen, jos unionin yleinen tuomioistuin on lisäksi katsonut oikeudellista virhettä tekemättä, että jokin toinen näistä edellytyksistä ei ole täyttynyt.

50 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on korostettava, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 89 ja 90 kohdassa ensimmäisen kumoamisperusteen ensimmäisen osan, joka perustui SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun taloudellisen edun puuttumiseen, sillä perusteella, etteivät kaikki 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) edellytykset olleet täyttyneet missään vaiheessa kumulatiivisesti. Se nojautui tältä osin ensimmäistä ja neljättä Altmark-edellytystä koskevaan arviointiin, jonka päätteeksi se vahvisti tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 79 ja 88 kohdassa komission arvioinnin, jonka mukaan kyseiset edellytykset eivät olleet täyttyneet.

51 Unionin yleinen tuomioistuin arvioi analogisesti tuomiossa T-487/13 (EU:T:2015:899) ensimmäistä ja neljättä Altmark-edellytystä tarkastellessaan kantajan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämää toista kumoamisperustetta, joka perustui SEUT 106 artiklan 2 kohdan rikkomiseen. Hylättyään kyseisen kantajan väitteet, jotka koskivat näiden kahden edellytyksen täyttymistä, unionin yleinen tuomioistuin katsoi tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 126 kohdassa, että koska 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) edellytykset ovat kumulatiivisia, komissio ei ollut tehnyt

oikeudellista virhettä todetessaan ensinnäkin, että kyse on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta, ja toiseksi, että kyseinen tuki ei ollut sisämarkkinoille soveltuva SEUT 106 artiklan 2 kohdan nojalla.

52 Siltä osin kuin ainoalla valitusperusteella pyritään vain riitauttamaan unionin yleisen tuomioistuimen arviointi ensimmäisen Altmark-edellytyksen osalta arvostelematta muutoin tätä arviointia neljännen Altmark-edellytyksen osalta, on todettava, että kyseinen valitusperuste ei voi sinällään tehdä tuomiota T-462/13 (EU:T:2015:902) tai tuomiota T-487/13 (EU:T:2015:899) pätemättömäksi siltä osin kuin on kyse SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun taloudellisen edun olemassaolosta eikä johtaa näin ollen kyseisten tuomioiden kumoamiseen.

53 Valitusten ainoa valitusperuste asioissa C-66/16 P ja C-68/16 P on siis katsottava tehottomaksi siltä osin kuin se perustuu SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomiseen.

– Ainoa valitusperuste siltä osin kuin se perustuu SEUT 106 artiklan 2 kohdan rikkomiseen

54 SEUT 106 artiklan 2 kohdassa määrätään, että yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, sovelletaan perussopimusten määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä ja että kaupan kehitykseen ei saa vaikuttaa tavalla, joka olisi ristiriidassa unionin etujen kanssa.

55 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee 24.7.2003 annettuun tuomioon Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) perustuvassa oikeuskäytännössä asetettujen edellytysten ja tukitoimenpiteen SEUT 106 artiklan 2 kohtaan perustuvan tutkinnan välisestä yhteydestä, että tuossa oikeuskäytännössä asetettujen edellytysten noudattamisen valvonta tulee esiin ensin tutkittaessa sitä, onko kyseessä olevaa toimenpidettä pidettävä valtiontukena. Tämä kysymys näet edeltää kysymystä siitä, onko sisämarkkinoille soveltumaton tuki mahdollisesti kuitenkin tarpeen kyseisen toimenpiteen edunsaajalle uskotun erityistehtävän hoitamiseksi SEUT 106 artiklan 2 kohdan mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 8.3.2017, Viasat Broadcastin UK v. komissio, C-660/15 P, EU:C:2017:178, 34 kohta).

56 Koska 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) edellytyksillä ja SEUT 106 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi tarpeellisilla edellytyksillä on siis lähtökohtaisesti eri tavoitteet, unionin tuomioistuin on todennut, että kun komissio tutkii tietyn tukitoimenpiteen SEUT 106 artiklan 2 kohdan nojalla, sen ei tarvitse selvittää, täyttyvätkö 24.7.2003 annettuun tuomioon Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) perustuvassa oikeuskäytännössä asetettu toinen ja kolmas edellytys (ks. vastaavasti tuomio 8.3.2017, Viasat Broadcasting UK v. komissio, C-660/15 P, EU:C:2017:178, 33 kohta). Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 97 kohdassa korostanut, ensimmäistä Altmark-edellytystä, jonka mukaan edunsaajayrityksen tehtäväksi on tosiasiassa annettava julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen ja nämä velvoitteet on määriteltävä selvästi, sovelletaan kuitenkin myös tapauksessa, jossa on vedottu SEUT 106 artiklan 2 kohdassa määrättyyn poikkeukseen (ks. vastaavasti tuomio 21.3.1974, BRT ja Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs, 127/73, EU:C:1974:25, 22 kohta ja tuomio 11.4.1989, Saeed Flugreisen ja Silver Line Reisebüro, 66/86, EU:C:1989:140, 56 kohta).

57 Nyt käsiteltävässä tapauksessa tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 99 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin viittasi kyseisen tuomion 42–79 kohtaan, jotka koskevat ensimmäistä Altmark-edellytystä, todetakseen, että komissio saattoi perustellusti katsoa, että Baskimaan itsehallintoalueen osalta maanpäällisten verkkojen operaattorien tehtäväksi ei ollut annettu selvästi määritellyn yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottamista. Unionin yleinen

tuomioistuin päätteli siis, ettei kyseinen toimielin ollut tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan riidanalaisen päätöksen 172 perustelukappaleessa, ettei SEUT 106 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun poikkeukseen ollut mahdollista vedota.

58 Unionin yleinen tuomioistuin päätteli analogisesti tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 126 kohdassa siitä, ettei yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua ollut määritelty pätevästi, ettei komissio ollut tehnyt virhettä katsoessaan, ettei kyseessä oleva toimenpide ollut sisämarkkinoille soveltuva SEUT 106 artiklan 2 kohdan nojalla.

59 Tästä ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on tuomiossa T-462/13 (EU:T:2015:902) ja tuomiossa T-487/13 (EU:T:2015:899) tukeutunut SEUT 106 artiklan 2 kohtaa koskevassa arvioinnissaan ensimmäiseen Altmark-edellytykseen.

60 Näin ollen on todettava, että ainoa valitusperuste asioissa C-66/16 P ja C-68/16 P voi – siltä osin kuin se koskee ensimmäistä Altmark-edellytystä – johtaa tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) ja tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) kumoamiseen siltä osin kuin se perustuu SEUT 106 artiklan 2 kohdan rikkomiseen.

61 Siitä huolimatta, että ainoa valitusperuste asioissa C-66/16 P ja C-68/16 P on tehoton siltä osin kuin se perustuu SEUT 107 artiklan 1 kohdan rikkomiseen, kyseisen perusteen eri osat on siis tutkittava siltä osin kuin ne koskevat kysymystä SEUT 106 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määrittelemisestä.

Ainoa kanneperuste

Ensimmäinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

62 Ainoan valitusperusteensa ensimmäisessä osassa valittajat moittivat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on soveltanut virheellisesti unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan komissio voi asettaa kyseenalaiseksi sen, miten jäsenvaltio on määritellyt yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvät palvelut, ainoastaan silloin, kun on kyse ilmeisestä virheestä.

63 Valittajat väittävät, että vahvistaakseen komission ensimmäisestä Altmark-edellytyksestä tekemän arvioinnin päteväksi unionin yleinen tuomioistuin nojautui yksinomaan tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 79 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 80 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 101 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 110 kohdassa toteamukseen, jonka mukaan Espanjan viranomaiset eivät olleet määritelleet kyseessä olevaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua riittävän ”selvästi ja täsmällisesti”, ilman, että se oli todennut lisäksi, että tällainen määritelmä oli ”ilmeisen virheellinen”. Unionin yleinen tuomioistuin myönsi sitä vastoin itse, että relevanteilla markkinoilla on markkinahäiriö ja että kyseessä oleva palvelu koskee toimintaa, joka voidaan luonnehtia yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi.

64 Näin toimiessaan unionin yleinen tuomioistuin ylitti niiden mukaan selvästi SEUT 14 artiklassa, SEUT 106 artiklan 2 kohdassa, SEUT 107 artiklan 1 kohdassa ja yleistä etua koskevista palveluista laaditussa pöytäkirjassa N:o 26 ilmeisen virheen valvonnalle asetetut rajat.

65 Komissio katsoo, että valitusperusteen ensimmäinen osa on tehoton tai joka tapauksessa perusteeton.

66 SES Astra on sitä mieltä, että ainoan valitusperusteen ensimmäinen osa on jätettävä tutkimatta ja se on joka tapauksessa perusteeton.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

67 Valittajat väittävät ainoan valitusperusteensa ensimmäisessä osassa lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, ettei ensimmäinen Altmark-edellytys ollut täyttynyt, koska kyseessä olevaa palvelua ei ollut määritelty selvästi ja täsmällisesti yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi, tarkistamatta, oliko kyseinen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määritelmä ilmeisen virheellinen. Unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi näin tehdessään virheellisesti sitä harkintavaltaa, joka jäsenvaltioilla on määritettäessä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja ja jota voidaan rajoittaa vain silloin, kun on kyse ilmeisestä virheestä.

68 Ensinnäkin siltä osin kuin kyseisessä osassa pyritään määrittämään, onko unionin yleinen tuomioistuin harjoittanut asianmukaista tuomioistuinvalvontaa komission ensimmäisestä Altmark-edellytyksestä tekemän arvioinnin osalta, on korostettava, että valittajat esittävät oikeuskysymyksen, jonka unionin tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan muutoksenhaun yhteydessä. SES Astran argumentti, joka perustuu mainitun osan väitettyyn tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumiseen, on siis hylättävä.

69 Toiseksi on huomautettava asiakysymyksestä, että jäsenvaltioilla on oikeus unionin oikeutta noudattaen päättää yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujensa laajuudesta ja organisoinnista ottamalla huomioon erityisesti kansallisen politiikkansa tavoitteet (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2011, ENEL, C-242/10, EU:C:2011:861, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

70 Jäsenvaltioilla on tältä osin laaja harkintavalta (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2013, Libert ym., C-197/11 ja C-203/11, EU:C:2013:288, 88 kohta), jonka komissio voi asettaa kyseenalaiseksi ainoastaan silloin, kun on kyse ilmeisestä virheestä (ks. vastaavasti tuomio 18.2.2016, Saksa v. komissio, C-446/14 P, ei julkaistu, EU:C:2016:97, 44 kohta).

71 Unionin yleinen tuomioistuin on todennut kuitenkin asianmukaisesti tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 51 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 51 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 98 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 80 kohdassa, että jäsenvaltioilla oleva toimivalta määritellä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvät palvelut ei voi olla rajaton.

72 Tältä osin 24.7.2003 annetun tuomion Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) 89 kohdasta ilmenee, että ensimmäisellä Altmark-edellytyksellä pyritään olennaisilta osin määrittämään, onko ensinnäkin edunsaajayrityksen tehtäväksi tosiasiassa annettu julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen, ja toiseksi, onko nämä velvoitteet määritelty selvästi kansallisessa oikeudessa.

73 Kuten julkisasiamies on lähinnä ratkaisuehdotuksensa 112 ja 114–117 kohdassa huomauttanut, mainitulla edellytyksellä pyritään avoimuuden ja oikeusvarmuuden tavoitteeseen, joka edellyttää sellaisten vähimmäisvaatimusten täyttymistä, jotka liittyvät yhden tai useamman sellaisen viranomaisen toimen olemassaoloon, jossa määritellään riittävän täsmällisesti ainakin niille yrityksille kuuluvien julkisen palvelun velvoitteiden luonne, kesto ja laajuus, joiden tehtäväksi näiden velvoitteiden täyttäminen on annettu. Jos tällaisia objektiivisia vaatimuksia ei ole määritelty selvästi, ei ole mahdollista valvoa, voiko tietty toiminta kuulua yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun käsitteen alaan.

74 Tästä seuraa, että – toisin kuin valittajat väittävät – unionin yleinen tuomioistuin ei ole tulkinnut virheellisesti sen valvonnan laajuutta, joka sen on kohdistettava siihen, miten jäsenvaltio on määritellyt jonkin palvelun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi, siltä osin kuin se katsoi, että koska kyseessä olevaa palvelua ei ollut määritelty kansallisessa oikeudessa selvästi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi, ensimmäinen Altmark-edellytys ei ollut täyttynyt.

75 Tätä päätelmää ei kyseenalaisteta valittajien väitteellä, jonka mukaan on selvää, että relevanteilla markkinoilla on markkinahäiriö ja että kyseessä oleva palvelu on toiminta, joka voidaan luonnehtia yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 122 kohdassa korostanut, tällaisilla seikoilla ei ole merkitystä sen määrittämisessä, onko julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen tosiasiassa annettu asianomaisten yritysten tehtäväksi julkisella toimella ja onko kyseiset velvoitteet määritelty siinä selvästi.

76 Ainoan valitusperusteen ensimmäinen osa on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Toinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

77 Valittajat katsovat ainoan valitusperusteensa toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan, että palvelun määrittelemisen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi on sisällettävä välttämättä se teknologia, jolla kyseinen palvelu tarjotaan, jotta kyseisen teknologian voidaan katsoa kuuluvan jäsenvaltioille annetun laajan harkintavallan piiriin.

78 Jäsenvaltioilla on valittajien mukaan tällainen harkintavalta paitsi ”määritellä” yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä palvelu, myös ”tarjota, tilata ja järjestää” se, mikä sisältää välttämättä mahdollisuuden valita konkreettinen teknologia sen tuottamiseksi. Kyseinen harkintavalta perustuu yleistä etua koskevista palveluista laadittuun pöytäkirjaan N:o 26 ja jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta laadittuun pöytäkirjaan N:o 29 sekä unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

79 Valittajat asioissa C-66/16 P, C-67/16 P ja C-69/16 P väittävät lisäksi, että tuomio T-462/13 (EU:T:2015:902), tuomio T-465/13 (EU:T:2015:900) ja tuomio T-541/13 (EU:T:2015:898) eivät ole johdonmukaisia, koska unionin yleinen tuomioistuin on todennut niissä lisäksi, että kun Espanjan viranomaiset määrittelivät maanpäällisen digitaalisen televisiolähetysverkon käyttöä koskevan palvelun yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi, ne eivät saaneet syrjiä muita verkkoja.

80 Komissio ja SES Astra ovat sitä mieltä, että ainoan valitusperusteen toinen osa on tehoton.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

81 Valittajat arvostelevat ainoan valitusperusteensa toisessa osassa valituksenalaisia tuomioita lähinnä siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin on rajoittanut niissä jäsenvaltioiden harkintavallan koskemaan pelkästään yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määritelmää ja jättänyt siis huomiotta sen, että tällainen harkintavalta on olemassa myös siltä osin kuin on kyse näiden palvelujen tuottamista koskevien konkreettisten yksityiskohtaisten sääntöjen valinnasta.

82 On todettava, että kyseinen argumentti perustuu valituksenalaisten tuomioiden virheelliseen tulkintaan.

83 Ensimmäiseksi valittajat myöntävät itse, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 50 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 50 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 97 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 79 kohdassa nimenomaisesti viittaamalla yleistä etua koskevista palveluista laaditun pöytäkirjan N:o 26 1 artiklan ensimmäiseen luetelmakohtaan, että kansallisilla, alueellisilla ja paikallisilla viranomaisilla on laaja harkintavalta tarjota, tilata ja järjestää yleistä taloudellista etua koskevia palveluja siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita.

84 Toiseksi – toisin kuin valittajat väittävät – valituksenalaisista tuomioista ei ilmene millään tavalla, että unionin yleinen tuomioistuin olisi katsonut, että palvelun luonnehtimiseen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi on välttämättä sisällyttävä teknologia, jolla kyseinen palvelu aiotaan tarjota.

85 Kuten nyt käsiteltävän valitusperusteen ensimmäisen osan tutkinnasta ilmenee, unionin yleinen tuomioistuin vain arvioi, oliko ensimmäinen Altmark-edellytys täyttynyt nyt käsiteltävässä tapauksessa maanpäällisen digitaalisen televisiolähetysverkon käyttöä koskevan palvelun osalta. Unionin yleinen tuomioistuin tutki tältä osin, täyttikö kyseinen palvelu tuossa edellytyksessä tarkoitetun vaatimuksen, jonka mukaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä palvelu on määriteltävä selvästi, selvittämällä muun muassa, olivatko tämän tuomion 73 kohdassa tarkoitetut vähimmäisvaatimukset olemassa. Näin tehdessään se ei ottanut kantaa siihen tapaan, jolla kyseessä oleva palvelu olisi pitänyt määritellä konkreettisesti kansallisessa oikeudessa, jotta se voisi täyttää ensimmäisen Altmark-edellytyksen.

86 Tämän perusteella valittajat eivät voi asioissa C-66/16 P, C-67/16 P ja C-69/16 P nojautua myöskään siihen, että tuomio T-462/13 (EU:T:2015:902), tuomio T-465/13 (EU:T:2015:900) ja tuomio T-541/13 (EU:T:2015:898) eivät väitetysti ole johdonmukaisia.

87 Ainoan valitusperusteen toinen osa on siten hylättävä perusteettomana.

Kolmas osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

88 Valittajat moittivat ainoan valitusperusteensa kolmannessa osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on ottanut vääristyneellä tavalla huomioon merkityksellisen kansallisen lainsäädännön säännösten sanamuodon ja niitä koskevan oikeuskäytännön ja esittänyt näin ollen toteamuksia, jotka ovat selvästi niiden sisällön vastaisia, ja katsonut tietyillä seikoilla olevan sellainen ulottuvuus, jota niillä ei ole.

89 Ensimmäiseksi valittajat väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin on selvästi ottanut vääristyneellä tavalla huomioon niiden kansallisten säännösten sanamuodon, joihin se on viitannut lisäksi valikoivasti. Erityisesti 3.11.2003 annetussa yleisessä televiestintälaissa 32/2003 (Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones; BOE nro 264, 4.11.2003, s. 38890; jäljempänä laki 32/2003) radio- ja televisioverkkojen käyttö luonnehditaan nimenomaisesti ”yleishyödylliseksi palveluksi”. Toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin on tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 57 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 57 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 104 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 86 kohdassa tältä osin katsonut, yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja koskevia velvoitteita on mahdollista myöntää kaikille tietyn sektorin toimijoille etenkin kyseisen palvelun yleisyyden varmistamiseksi. Tämä on todellisuudessa se, mihin lähetystoimintaa koskevalla Espanjan lainsäädännöllä pyritään, kun siinä asetetaan vähimmäiskattamisvelvoitteet, joita sovelletaan asianomaiseen sektoriin kokonaisuudessaan. Espanjan viranomaisten toteuttamissa eri lainsäädäntötoimissa viitataan lisäksi nimenomaisesti maanpäälliseen teknologiaan unionin yleisen tuomioistuimen kyseisistä toimista omaksumasta tulkinnasta poiketen.

90 Toiseksi valittajat väittävät, että valituksenalaisissa tuomioissa on väitteitä, jotka ovat selvästi ristiriidassa unionin yleisen tuomioistuimen tutkittaviksi saatettujen seikkojen kanssa. Viimeksi mainittu on todennut virheellisesti, etteivät valittajat olleet kyenneet määrittämään, mitkä julkisen palvelun velvoitteet olisi annettu maanpäällisen digitaalisen lähetysverkon käyttäjien tehtäväksi joko Espanjan lainsäädännöllä tai käyttöä koskevilla sopimuksilla, eivätkä ne ole varsinkaan näyttäneet tätä toteen (tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 72 kohta, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 73 kohta, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 115 kohta ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 103 kohta). Valittajat vetoavat tältä osin Baskimaan viranomaisten Itelazpin kanssa tekemiin sopimuksiin (asia

C-66/16 P), Katalonian viranomaisten ja Retevisiónin välillä allekirjoitettuun julkiseen sopimukseen sekä siihen liittyviin sopimusasiakirjoihin (asia C-67/16 P), Navarron hallituksen tekemiin sopimuksiin (asia C-68/16 P) sekä Comunidad autónoma de La Riojan (Riojan itsehallintoalue, Espanja) käynnistämää tarjouskilpailua koskevaan sopimukseen ja sopimusasiakirjoihin (asia C-69/16 P).

91 Valittajien mukaan pelkästään näiden asiakirjojen perusteella voidaan päätellä, että kyse on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja [SEUT 106 artiklan 2 kohdan] määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen 28.11.2005 tehdyn komission päätöksen 2005/842/EY (EUVL 2005, L 312, s. 67) 4 artiklassa tarkoitetulla tavalla asianmukaisesti määritellystä ja toimeksi annetusta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvästä palvelusta. Samat asiakirjat on mainittu hallinnollisessa vaiheessa ja käsiteltäessä asiaa unionin yleisessä tuomioistuimessa.

92 Muiden itsehallintoalueiden kuin Baskimaan osalta unionin yleinen tuomioistuin on lisäksi väittänyt virheellisesti tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 62 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 113 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 92 kohdassa, että mainittuja asiakirjoja ei ollut esitetty hallinnollisessa vaiheessa ja että komissio ei ollut velvollinen tutkimaan niitä arvioidessaan ensimmäisen Altmark-edellytyksen täyttymistä, koska se oli ollut tietoinen näiden itsehallintoalueiden järjestämistä tarjouskilpailuista, sillä oli ollut niitä koskevat sopimusasiakirjat ja se oli tiennyt, ketkä olivat voittaneet tarjouskilpailut. Valittajien mukaan unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt määrätä komissiolle seuraamus siitä, ettei se ollut ottanut näitä tarjouskilpailuja huomioon, samalla tavalla kuin se on tehnyt tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 85 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 60 kohdassa neljännen Altmark-edellytyksen osalta.

93 Valittajat väittävät myös, että tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 58 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 58 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 105 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 87 kohdassa oleva toteamus, jonka mukaan maanpäällisen digitaalisen televisiolähetysverkon käyttöä ei ole voitu määritellä samoissa asiakirjoissa pätevästi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi siitä syystä, että laissa 32/2003 edellytetään teknologianeutraaliuden periaatteen noudattamista, merkitsee kyseisen lain sisällön huomioon ottamista vääristyneellä tavalla, koska tuossa laissa mainittu periaate on asetettu pelkästään ohjaavaksi periaatteeksi eikä vaatimukseksi, joka rajoittaisi viranomaisten toimivaltaa.

94 Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt virheellisen päätelmän yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun olemassaolosta, koska se on tarkastellut vain lakia 32/2003, vaikka kansallisessa oikeudessa on myös muita seikkoja, joilla täsmennetään kyseistä lakia ja joista on keskusteltu unionin yleisessä tuomioistuimessa. Unionin yleisen tuomioistuimen olisi siis pitänyt ottaa huomioon Tribunal Supremon (ylin tuomioistuin, Espanja) kyseessä olevaa toimenpidettä ja merkityksellistä Espanjan lainsäädäntöä koskeva oikeuskäytäntö. Valittajat toteavat televiestinnän järjestämisestä 18.12.1987 annetusta laista 31/1987 (Ley 31/1987 de Ordenación de las Telecomunicaciones; BOE nro 303, 19.12.1987, s. 37409), jossa maanpäällinen teknologia luonnehditaan nimenomaisesti julkiseksi palveluksi, että unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt sen virheellisesti huomiotta tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 71 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 72 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 102 kohdassa sillä perusteella, ettei sitä ollut toimitettu sille.

95 Komissio ja SES Astra katsovat, että ainoan valitusperusteen kolmannen osan tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

96 Valittajat katsovat ainoan valitusperusteensa kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt useita oikeudellisia virheitä arvioidessaan kansallisen oikeuden säännöksiä, joilla kyseessä oleva palvelu määritellään niiden mukaan selvästi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi.

97 On huomautettava heti alkuun, että unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että kun unionin yleinen tuomioistuin on määrittänyt asian tosiseikaston tai arvioinut sitä, unionin tuomioistuin on SEUT 256 artiklan nojalla toimivaltainen harjoittamaan ainoastaan tämän tosiseikaston oikeudelliseen luonnehdintaan ja sen pohjalta tehtyihin oikeudellisiin päätelmiin kohdistuvaa valvontaa. Lukuun ottamatta sitä tapausta, että unionin yleiselle tuomioistuimelle esitetty selvitys on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, tosiseikkojen arviointi ei näin ollen ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin (ks. mm. tuomio 10.11.2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. komissio, C-449/14 P, EU:C:2016:848, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

98 Näin ollen silloin, kun valituksen yhteydessä tutkitaan unionin yleisen tuomioistuimen arviointi kansallisesta oikeudesta, unionin tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan vain sen, onko kansallinen oikeus otettu huomioon vääristyneellä tavalla (tuomio 10.11.2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. komissio, C-449/14 P, EU:C:2016:848, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

99 Vääristyneellä tavalla huomioon ottamisen on tältä osin ilmettävä asiakirja-aineistosta selvästi ilman, että on tarpeen ryhtyä uudelleen arvioimaan tosiseikastoa ja selvitystä (ks. mm. määräys 9.3.2017, Simet v. komissio, C-232/16 P, ei julkaistu, EU:C:2017:200, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

100 Ensimmäiseksi on todettava lain 32/2003 arvioinnista, että unionin yleinen tuomioistuin huomautti tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 57 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 57 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 104 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 86 kohdassa, että kyseiseen lakiin sisältyvä yleishyödyllisen palvelun luonnehdinta koski kaikkia televiestintäpalveluja, mukaan lukien radio- ja televisiolähetyksiä tukevia verkkoja. Se oli sitä mieltä, että pelkästään se, että palvelun katsotaan kansallisessa oikeudessa olevan yleishyödyllinen, ei merkitse sitä, että jokaisen sitä hoitavan toimijan tehtävänä on selvästi määriteltyjen julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen 24.7.2003 annetussa tuomiossa Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) tarkoitetulla tavalla. Se totesi lisäksi yhtäältä, ettei laista 32/2003 ilmene, että kaikki televiestintäpalvelut Espanjassa olisivat kyseisessä tuomiossa tarkoitettuja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, ja toisaalta, että kyseisessä laissa säädetään nimenomaisesti, että mainitussa laissa tarkoitetut yleishyödylliset palvelut on tarjottava vapaan kilpailun sääntöjen mukaisesti.

101 On todettava yhtäältä, että valittajat eivät ole esittäneet mitään seikkaa, josta ilmenee selvästi, että unionin yleinen tuomioistuin olisi näin ottanut lain 32/2003 sisällön huomioon vääristyneellä tavalla.

102 Toisaalta siltä osin kuin valittajat arvostelevat päätelmää, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki kyseisen lain yleisyydestä ja jonka mukaan saman lain nojalla ei voitu päätellä, että maanpäällistä verkkoa käyttävien operaattorien tehtäväksi olisi annettu selvästi määriteltyjä julkisen palvelun velvoitteita ensimmäisen Altmark-edellytyksen mukaisesti, on korostettava, että tämän tuomion 100 kohdassa mainittujen kyseiseen lakiin sisältyvien moniselitteisten seikkojen vuoksi tuohon päätelmään ei liity mitään oikeudellista virhettä.

103 Toiseksi on todettava siitä valittajien väitteestä, joka perustuu siihen, että unionin yleinen tuomioistuin on esittänyt toteamuksia, jotka ovat selvästi ristiriidassa niiden Espanjan viranomaisten antamien lainsäädäntötoimien kanssa, joissa viitataan nimenomaisesti maanpäälliseen teknologiaan, että yhtäältä Baskimaan tapaus ja toisaalta muiden itsehallintoalueiden tapaus on erotettava toisistaan.

104 Valittajat väittävät aluksi Baskimaasta, että kyseisen itsehallintoalueen tekemissä sopimuksissa täsmennetään oikeudellisesti riittävällä tavalla edunsaajalle Itelazpille kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet, kun siinä määritellään muun muassa julkisen palvelun velvoitteiden luonne ja kesto, asianomainen yritys, kyseessä oleva alue, yksinoikeuksien luonne ja tehtävän yleisluonteisuus.

105 Tältä osin tuomion T-462/13 (EU:T:2015/902) 62 ja 63 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on arvioinut näitä sopimuksia. Se totesi kuitenkin tosiseikkojen arviointia käsiteltävässä tapauksessa koskevan yksinomaisen toimivaltansa yhteydessä, ettei missään mainittujen sopimusten määräyksessä todettu, että maanpäällisen verkon käyttö katsotaan julkiseksi palveluksi.

106 Unionin yleisen tuomioistuimen kyseessä olevista sopimuksista tekemästä arvioinnista ei ilmene tältä osin, että sopimusten sisältö olisi otettu vääristyneellä tavalla huomioon. Erityisesti nyt käsiteltävän osan tueksi esitetyssä argumentaatiossa ei viitata mihinkään selvään aineelliseen virheellisyyteen siinä tulkinnassa, jonka unionin yleinen tuomioistuin on omaksunut mainituista sopimuksista.

107 Tämän jälkeen valittajat asioissa C-67/16 P, C-68/16 P ja C-69/16 P väittävät muiden itsehallintoalueiden kuin Baskimaan osalta, että unionin yleinen tuomioistuin on tuomiossa T-465/13 (EU:T:2015:900), tuomiossa T-487/13 (EU:T:2015:899) ja tuomiossa T-541/13 (EU:T:2016:898) jättänyt huomiotta tämän tuomion 90 kohdassa tarkoitetut viralliset asiakirjat, joissa kyseessä oleva palvelu määritellään yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi.

108 Tämä argumentaatio on tehoton. Tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 62 ja 63 kohdasta, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 113 ja 114 kohdasta sekä tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 92 ja 93 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin ei vain hylännyt kyseisiä asiakirjoja koskevia valittajien väitteitä sillä perusteella, että Espanjan viranomaiset eivät olleet toimittaneet niitä hallinnollisen vaiheen aikana esimerkkeinä julkisen palvelun tehtävän toimeksi antamista koskevista toimista, vaan se tutki toissijaisesti valittajien esittämien seikkojen sisällön ja katsoi, ettei minkään kyseisiin asiakirjoihin sisältyvän seikan perusteella voitu päätellä, että kyseessä oleva palvelu oli 24.7.2003 annetussa tuomiossa Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415) tarkoitettu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä palvelu. Valittajat eivät ole kuitenkaan riitauttaneet näihin kohtiin sisältyvää unionin yleisen tuomioistuimen oikeudellista arviointia eivätkä varsinkaan esittäneet seikkoja, joista ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin olisi kyseisen arvioinnin tehdessään ottanut näiden seikkojen sisällön vääristyneellä tavalla huomioon.

109 Kolmanneksi on hylättävä valittajien väite, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt huomiotta eräät kansalliseen oikeuteen sisältyvät seikat, jotka on esitetty todisteina käsiteltäessä asiaa unionin yleisessä tuomioistuimessa, minkä vuoksi se on tulkinnut virheellisesti lain 32/2003 ulottuvuutta.

110 On näet huomautettava, että ainoastaan unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida sille esitettyä selvitystä. Unionin yleisen tuomioistuimen ei tarvitse kuitenkaan perustella nimenomaisesti arviointiaan kunkin sille esitetyn todisteen näyttöarvosta varsinkaan, jos se katsoo, etteivät ne ole asiaankuuluvia eivätkä merkityksellisiä asian ratkaisun kannalta, jollei velvollisuudesta noudattaa todistustaakkaa ja todistelua koskevia menettelysääntöjä ja yleisiä periaatteita tai velvollisuudesta olla ottamatta selvitysaineistoa vääristyneellä tavalla huomioon muuta johdu (ks. vastaavasti tuomio 15.6.2000, Dorsch Consult v. neuvosto ja komissio, C-237/98 P, EU:C:2000:321, 50 ja 51 kohta).

111 Tältä osin yhtäältä valittajat eivät väitä millään tavalla, että unionin yleinen tuomioistuin olisi jättänyt noudattamatta todistustaakkaa ja todistelua koskevia menettelysääntöjä. Toisaalta valittajien esittämistä seikoista ei ilmene selvästi, että kyseessä olevat asiakirjat olisivat olleet merkityksellisiä arvioitaessa maanpäällisten verkkojen käyttöä koskevaa palvelua yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvänä palveluna.

112 On myös korostettava, että valittajien väite, joka perustuu lain 31/1987 väitettyyn noudattamatta jättämiseen, on tehoton. Tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 71 kohdasta, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 72 kohdasta ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 102 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole vain hylännyt valittajien kyseistä lakia koskevaa argumenttia sillä perusteella, ettei kyseistä lakia ollut esitetty unionin yleisessä tuomioistuimessa, vaan se on ottanut toissijaisesti kantaa mainitun lain merkityksellisyyteen. Se katsoi tältä osin, ettei sen perusteella, että maanpäällisillä aalloilla lähetettävät radio- ja televisiopalvelut ovat kyseisen lain mukaan julkisia palveluja, voitu missään tapauksessa päätellä, että myös kyseessä oleva palvelu määritellään laissa 31/1987 julkiseksi palveluksi. Valittajat eivät kuitenkaan vetoa nyt käsiteltävien valitusten yhteydessä siihen, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut lain 31/1987 sisällön virheellisellä tavalla huomioon.

113 Tämän johdosta ainoan valitusperusteen kolmas osa on osittain jätettävä tutkimatta, ja se on hylättävä osittain perusteettomana ja osittain tehottomana.

Neljäs osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

114 Valittajat katsovat ainoan valitusperusteensa neljännessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se hylkäsi tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 57 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 57 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 104 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 86 kohdassa laissa 32/2003 esitetyn yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määritelmän sillä perusteella, ettei kyseisessä laissa ollut mitään julkista palvelua koskevaa toimeksiantoa.

115 Unionin yleinen tuomioistuin sekoitti siten yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen määrittelyä ja toimeksi antamista koskevien toimien käsitteet, jotka – toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoi – voivat olla kaksi erillistä toimea sen mukaan, miten toimivalta on jaettu asianomaisessa jäsenvaltiossa.

116 Komissio ja SES Astra väittävät, että tämä ainoan valitusperusteen neljäs osa on jätettävä tutkimatta.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

117 Siltä osin kuin valittajat moittivat ainoan valitusperusteensa neljännessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on edellyttänyt, että kyseessä olevan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määrittelemistä koskeva toimi on myös toimi, jolla kyseistä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua koskeva toimeksianto annetaan yhdelle tai useammalle yritykselle, on todettava, että kyseinen osa koskee unionin yleisen tuomioistuimen ehdottaman ensimmäistä Altmark-edellytystä koskevan tulkinnan paikkansapitävyyttä ja tämä tulkinta muodostaa oikeuskysymyksen. Komission ja SES Astran esittämä väite kyseisen osan tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisesta on siis hylättävä.

118 Asiakysymyksen osalta argumentti, jonka valittajat esittävät ainoan valitusperusteen neljännen osan tueksi, perustuu valituksenalaisten tuomioiden ilmeisen virheelliseen tulkintaan. Toisin kuin valittajat väittävät, unionin yleinen tuomioistuin ei näet pitänyt mahdottomana, etteikö erillisiä toimia voitaisi käyttää yhtäältä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määrittelemiseen ja toisaalta kyseistä palvelua koskevien tehtävien antamiseen.

119 Unionin yleinen tuomioistuin myönsi tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 52 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 52 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 99 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 81 kohdassa nimenomaisesti, että vastuu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottamisesta voidaan antaa asianomaiselle yritykselle yhdellä tai useammalla virallisella asiakirjalla, jonka muodon jokainen jäsenvaltio voi itse määrätä, ja tällaisissa asiakirjoissa on ilmoitettava erityisesti julkisen palvelun velvoitteiden luonne ja kesto sekä kyseinen yritys ja kyseinen alue.

120 Kuten tämän tuomion 100 kohdassa on todettu, unionin yleinen tuomioistuin huomautti tämän jälkeen aluksi, että pelkästään se, että palvelu katsotaan laissa 32/2003 yleishyödylliseksi palveluksi, ei merkitse sitä, että jokaisen kyseistä palvelua tarjoavan toimijan tehtävänä on selvästi määriteltyjen julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen ensimmäisessä Altmark-edellytyksessä tarkoitetulla tavalla.

121 Tämän jälkeen on todettava, että – kuten tämän tuomion 103–108 kohdassa on huomautettu – unionin yleinen tuomioistuin on tutkinut, oliko lakia 32/2003 lukuun ottamatta olemassa muita toimia, joilla toimijoiden, joita kyseessä oleva toimenpide koskee, tehtäväksi olisi tosiasiassa annettu selvästi määriteltyjä julkisen palvelujen velvoitteita. Se päätteli kuitenkin, etteivät Espanjan viranomaiset olleet osoittaneet, että näin olisi ollut kyseessä olevan palvelun osalta.

122 Ainoan valitusperusteen neljäs osa on siten hylättävä selvästi perusteettomana.

Viides osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

123 Valittajat moittivat ainoan valitusperusteensa viidennessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on hylännyt virheellisesti niiden argumentaation, joka perustuu ensimmäisen Altmark-edellytyksen täyttymiseen, olennaisilta osin sillä perusteella, että kyseessä olevan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määrittelemistä ja antamista koskevien toimien määräyksissä ei ole käytetty muodollisesti ilmaisua ”julkinen palvelu”. Valittajien mukaan tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 63 kohdasta, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 58 kohdasta, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 91 kohdasta ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 93 kohdasta ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on edellyttänyt, että kyseessä olevan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun määritelmässä kansallisessa oikeudessa viitataan nimenomaisesti ilmaisuun ”julkinen palvelu”, jotta sitä voidaan pitää riittävän selvänä ja täsmällisenä.

124 Komissio ei esitä erityistä vaatimusta siitä, miten ainoan valitusperusteen viidenteen osaan olisi suhtauduttava, ja korostaa, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole edellyttänyt valituksenalaisissa tuomioissa käyttämään erityistä muotoilua yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvää palvelua määriteltäessä, vaan se on tarkastanut, oliko verkkopalvelun tarjoaminen määritelty kansallisessa lainsäädännössä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi.

125 SES Astra katsoo, että ainoan valitusperusteen viidennen osan tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

126 Valittajat moittivat ainoan valitusperusteensa viidennessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se on omaksunut muodollisen lähestymistavan edellyttäessään, että ensimmäisen Altmark-edellytyksen täyttymiseksi kansallisen oikeuden säännöksissä, joilla kyseessä olevan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tehtävät määritellään ja annetaan, on oltava ilmaisu ”julkinen palvelu”.

127 On todettava, että kyseinen argumentti perustuu valituksenalaisten tuomioiden virheelliseen tulkintaan. Tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 63 kohdasta, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 58 kohdasta, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 91 kohdasta ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 93 kohdasta ei näet ilmene, että unionin yleinen tuomioistuin olisi esittänyt vaatimuksen ilmaisun ”julkinen palvelu” käyttämisestä ensimmäisen Altmark-edellytyksen täyttymiseksi.

128 Näin ollen ainoan valitusperusteen viides osa on hylättävä perusteettomana.

Kuudes osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

129 Valittajat moittivat ainoan valitusperusteensa kuudennessa osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan tuomion T-462/13 (EU:T:2015:902) 69 ja 70 kohdassa, tuomion T-465/13 (EU:T:2015:900) 70 ja 71 kohdassa, tuomion T-487/13 (EU:T:2015:899) 110 ja 111 kohdassa ja tuomion T-541/13 (EU:T:2015:898) 100 ja 101 kohdassa, että jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta laadittu pöytäkirja N:o 29 ei koske kyseessä olevien signaalien lähetysalustojen operaattoreiden rahoittamista sillä perusteella, että kyseisessä pöytäkirjassa viitataan vain julkisiin lähetystoiminnan harjoittajiin.

130 Komissio katsoo, että kyseinen osa on tehoton ja joka tapauksessa perusteeton.

131 SES Astra päättelee, että ainoan valitusperusteen kuudennen osan tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat ja se on joka tapauksessa perusteeton.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

132 Valittajat moittivat ainoan valitusperusteensa kuudennessa osassa unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se on tehnyt useita oikeudellisia virheitä katsoessaan, että jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta laadittua pöytäkirjaa N:o 29 ei voitu soveltaa nyt käsiteltävässä tapauksessa.

133 Tämä osa on hylättävä tehottomana. Kuten komissio väittää, valittajat eivät totea, miltä osin jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta laaditun pöytäkirjan N:o 29 soveltamisen nojalla voitaisiin päätellä, että kyseessä olevan toimenpiteen edunsaajien tehtäväksi oli tosiasiassa annettu julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen ja että kyseiset velvoitteet oli määritelty selvästi kansallisessa oikeudessa.

134 Koska yhtäkään valittajien valitustensa tueksi esittämän ainoan valitusperusteen kuudesta osasta ei ole hyväksytty, valitukset on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

135 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

136 Koska komissio ja SES Astra ovat vaatineet valittajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska valittajat ovat hävinneet asian ainoan valitusperusteensa osalta, ne on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) **Valitukset hylätään.**

2) **Comunidad Autónoma del País Vasco, Itelazpi SA, Comunidad Autónoma de Cataluña, Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI), Navarra de Servicios y Tecnologías SA, Cellnex Telecom SA ja Retevisión I SA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset